

26. B U R S Z T Y N Y

Na terenie Polski bursztyn występuje w utworach paleogeńskich (in situ) i czwartorzędowych (nagromadzenia wtórne). Osady bursztynonośne górnego eocenu poznano w Polsce w dwóch głównych obszarach: na Pobrzeżu Bałtyku i na północnej Lubelszczyźnie. W rejonie Parczewa (Górka Lubartowska) w obrębie obszaru 296,88 ha zasoby bursztynu oszacowano na 1088 ton, przy średniej zasobności 376,8 g/m². Rozsypiskowe koncentracje w osadach czwartorzędu, powstały w wyniku niszczenia i redepozycji bursztynonośnych utworów paleogenu w czasie zlodowaceń plejstoceńskich. Najbardziej znane wtórne nagromadzenia występują na wybrzeżu Bałtyku, w osadach plaż kopalnych i współczesnych.

Bursztyn, jako kamień ozdobny, należy do grupy kopalin podstawowych.

Według kryteriów bilansowości, złoża bursztynu dokumentowane mogą być do głębokości 30 m, przy minimalnej zasobności 80 g/m².

Dwa udokumentowane złoża bursztynu Możdżanowo i Wiślinka, rozpoznane w kat. C₁, znajdują się na terenie woj. pomorskiego.

W rejonie Możdżanowa występowanie bursztynu jest związane z niewielką krą glacialną – porwakiem osadów górnoeocieńskich w obrębie utworów czwartorzędowych. W granicach złoża udokumentowano 10 ton bursztynu. Zasoby perspektywiczne obszaru, w obrębie całej kry, ocenia się na ponad 20 ton.

Złoże Wiślinka I, mające charakter rozsypiskowy w osadach czwartorzędowych, nie jest eksploatowane od 2000 r. Jego zasoby wynoszą obecnie 2,7 ton.

Nagromadzenia bursztynu spotyka się również na plażach bałtyckich od Kołobrzegu do granicy państwowej na Mierzei Wiślanej, gdzie występuje on w osadach kopalnych i współczesnych plaż. Uzysk bursztynu zbieranego na plażach wynosi szacunkowo kilka (4 – 6) ton rocznie - oficjalnie pochodzi ze skupu od zbieraczy.

Stopień rozpoznania zasobów bursztynu i stan zagospodarowania złóż zestawiono w tabeli 26.1.

Tabela 26.1

Wykaz złóż bursztynów – zasoby w tonach

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
woj. POMORSKIE			12.70	-	-	
złóż : 2						
1	Możdżanowo	R	10.00	-	-	Słupsk
2	Wiślinka I	Z	2.70	-	-	Pruszcz Gd.

Opracowała: Elżbieta Tołkanowicz